

Győri Ítéltábla

Pf.III.20.097/2022/6/I.szám

A Győri Ítéltábla a Dudás Hargita Zavodnyik Ügyvédi Iroda (cím22) által képviselt Felperes1 (cím2) I.r., Felperes2 (cím3) II.r., Felperes3 (cím2) III.r. és Felperes4 (Cím5) IV.r. felperesnek - Dr. Lakos Júlia Ügyvédi Iroda (Cím19 I/1.) által képviselt Alperes1 (cím1) alperes ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében – amelybe az alperes pernyertessége érdekében a Nagy Péter Ügyvédi Iroda (cím23) által képviselt Alperesi beavatkozó1 (cím24) beavatkozott – a Győri Törvényszék 2022. április 6. napján kelt P.20.102/2018/115. számú részítélete ellen az alperes részéről 121. sorszám, a felperes részéről 123. sorszám alatt benyújtott fellebbezése folytán meghozta a következő

r é s z í t é l e t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú részítélet megfellebbezett rendelkezéseit részben megváltoztatva kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg rezsi-többletköltség címén a II-III.r. felpereseknek, mint egyetemleges jogosultaknak 1.196.660 (egymillió-egyszázkilencvenhatezer-hatszázhatvan) forintot, és ezen összegnek 2017. október 1-től a kifizetésig járó, a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatát, továbbá

2022. október 1-től kezdődően havonta, minden hónap 15. napjáig esedékesen 10.000 (tízezer) forintot.

Köteles a IV.r. felperes megfizetni az államnak az illetékügyben eljáró hatóság felhívására és számlájára 240.000 (kettőszáznegyvenezer) forint feljegyzett fellebbezési illetéket.

Az ezt meghaladóan feljegyzett 2.179.200 (kettőmillió-egyszázhetvenkilencezer-kettőszáz) forint fellebbezési illetéket az állam viseli.

Köteles a IV.r. felperes 15 napon belül megfizetni az alperesnek 60.000 (hatvanezer) forint másodfokú perköltséget.

Ezt meghaladóan a felek maguk kötelesek viselni a fellebbezési eljárásban felmerült költségeiket.

A részítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

[1] Az irányadó tényállás szerint a 2012. február 10. napján született I.r. felperes a II. és III.r. felperesek gyermeke, és a IV.r. felperes unokája.

[2] 2012. október 6-án 21 óra 40 perckor az I.r. felperest hasi panaszai miatt vették fel az alperes egészségügyi intézménybe.

[3] Az alperes 2012. október 8. napján 13 órakor késedelmesen kezdte meg az I.r. felperes bélcsavarodást megszüntető hasi műtétjét, majd 2 nappal később ismét műtetre került sor. A beavatkozások során az elhalt bélszakaszokat el kellett távolítani, aminek következtében az I.r. felperes teljes vastagbele hiányzik, 25 cm vékonybele és 10 cm-es végbél szakasza maradt. Az I.r. felperesnél rövidebb szindróma alakult ki.

[4] Az I.r. felperes az egészségi állapota következtében szigorú, szabályozott életvitelre kényszerül, amelyet a tápcsatornája működése ural. Speciális táplálásra, állandó ion és ásványi anyag pótlásra, és jelentős kalóriatöbblet bevitelre szorul. A TPN kezelése port alkalmazásával oldható meg. A fertőzésekre fokozottan érzékeny. A székletét nem tudja tartani.

[5] A gyakori székletürítések nemcsak az éjszakai pihenését akadályozzák, hanem a napi óvodai, iskolai tevékenységét is ellehetlenítették.

[6] Az életének beszabályozottsága, a székletürítések okozta szégyenérzet, valamint - a felszívódási problémák miatt - az átlagosnál alacsonyabb termete a közösségből kirekeszti, szociális és érzelmi fejlődését hátrányosan befolyásolja.

[7] A fenti állapota az élet valamennyi területére kihat: a testi és a szellemi fejlődését jelentősen hátráltatja, az iskoláztatását, sporttevékenységét elnehezíti, a pályaválasztását, a későbbi életvezetését korlátok közé szorítja, ezzel együtt szocializációját, emberi, baráti kapcsolatait, a párválasztását is hátrányosan befolyásolja.

[8] A közjegyzői nemperes eljárásban beszerzett igazságügyi orvosszakértői vélemény szerint az I.r. felperes jelenlegi egészségi állapota egyrészt alapbetegségével van összefüggésben, másrészt ezen állapot kialakulását az alperes nem elvárható gondosság elve szerint elvégzett ellátása is befolyásolta. Az I.r. felperes állapota végállapotnak tekinthető, azonban a jövőben állapotrosszabbodás is előfordulhat.

[9] A szakvélemény alátámasztotta, hogy az I.r. felperes az életkorából adódó szülői gondoskodáson felül - a több műtét, a sztóma kialakítása, majd a katéter és a szonda alkalmazása miatt - a táplálásában, tisztálkodásában és az állandó napi életvitelében jelentős többletgondozásra, ápolásra szorul. Az egészségügyi státusza speciális orvosi kezeléseket, illetve speciális táplálást, állandó ion- és ásványianyag utánpótlást igényel. A fertőzéseknek fokozott mértékben kitett állapotából eredően a közösségben való részvétele korlátozott.

[10] Az I.r. felperes betegségéből eredő jelentős gondozási többletterhek, a szigorú napirend és korlátozottság, és az ezen élethelyzetből adódó, állandó lelki megterhelés a szülők, azaz a II-III.r. felperesek életét is gyökeresen, hátrányosan megváltoztatta.

[11] A II-III.r. felperesek teljes életvitele alárendelődött a gyermekük gondozásának, a párkapcsolatuk megromlott, a baráti, rokoni kapcsolataik meglazultak, további gyermeket vállalni nem tudnak. Az I.r. felperes egészségi állapotának, életkilátásainak, és saját, ebből fakadó élethelyzetüknek a feldolgozása II.-III.r. felperesek számára fokozott nehézséget jelent.

[12] Az I.r. felperes ellátásának feladata napi rendszerességgel elsősorban a III.r. felperes édesanyára hárul, azonban a gyermek gondozásában – a munkahelyi feladatai elvégzését követően - a II.r. felperes is részt vesz. A gyermekgondozásban a IV.r. felperes is segítséget nyújt.

[13] A III.r. felperes a napjait nagyrészt I.r. felperes ellátása, szállítása, a vele való foglalkozás tölti ki. A TPN használatára is őt képezték ki. A gyermek szabályozott napirendje az övét is szűk korlátok közé szorítja, munkavállalásra nincs lehetősége. Az állandó gyermekgondozás fizikai és lelki terhe, a párkapcsolat és az emberi kapcsolatok megélésének hiánya nem szűnő stresszhelyzetet jelent számára, ami alapvetően szorongó személyiségét fokozottan megterheli.

[14] A III.r. felperesnél 2020-ban emlődaganat alakult ki.

[15] A II.r. felperes a munkavállalását a családi élethelyzetéhez igazította, a hét egy részét helységi környékén tölti. A beszűkült pszichés állapota, fáradékonysága, szegényesebb érzélemvilága a jelenlegi élethelyzetével, párkapcsolati nehézségeivel és a gyermekével való fokozott törődéssel függ össze.

[16] Az I.r. felperes a szüleivel, II.r.-III.r. felperesekkel él közös háztartásban a nagycenki otthonukban. A szülők rendszeresen helységi-re viszik a gyermeket kezelésekre, az eltelt időszak alatt 114 nap kórházi tartózkodás és 14 nap ambuláns vizsgálat igazolható.

[17] Az I.r. felperes 2016. szeptember 26-tól 2019. augusztus 31-ig helységi-re járt óvodába csak délelőtti-ként, majd ezután ugyanitt kezdte - kis létszámú osztályban - az iskolát is.

[18] A vízmű tájékoztatása szerint a felperesek lakóhelyén 2011. évben 24.373 Ft, 2013. évben 52.634 Ft, 2014. évben 74.021 Ft összegű vízdíjszámlát bocsátottak ki.

[19] Az Energiaszolgáltató Kft.1. számlái szerint a 2010.11.27-2011.12.09. közötti fogyasztás 1199 kWh (44.479 Ft), 2012.12.01-2013.11.21-ig a fogyasztás 2189 kWh (97.410 Ft), 2013.11.21-2014.11.20. között pedig 2275 kWh (96.698 Ft).

[20] A IV.r. felperes helység²ban gyermekorvosi praxist folytatott, amelyet a 2015. július 16. napján megkötött adásvételi szerződés alapján 2015. szeptember 1. napjával 1.000.000 forint vételárért eladott.

[21] A felperesek - a részítélettel elbírált módosított (P.20.102/2018/94.) és a bíróság által befogadott (P.20.102/2018/105/I. sorszámú végzés) - kereseti kérelmükben kérték az alperes kötelezését

- I.r. felperes részére 20 millió Ft, a II.r. -III.r. felperesek részére 10-10 millió Ft nem vagyoni kártérítés és ezen összegek után 2012. október 9. napjától a kifizetés napjáig járó a rPtk. 301.§ szerinti késedelmi kamat megfizetésére;

- a II.r. és III.r. felperesek, mint egyetemleges jogosultak javára 2.140.000,-Ft és ezen összeg után 2017. április 24. napjától járó késedelmi kamat, továbbá a jövőre nézve havi 20.000,-Ft járadék (rezsitöbbletköltség) megfizetésére;

- a IV. r. felperes javára 3.000.000,-Ft és ezen összeg után 2015. július 31. napjától járó késedelmi kamat megfizetésére.

[22] Az alperes az ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte.

[23] Vitatta az I-III.r. felperesek nem vagyoni kár igényét arra hivatkozva, hogy az egészséges gyermek táplálása, gondozása is tetemes időt vesz igénybe. Utalt arra, hogy a II.r.-III.r. felpereseknek van még lehetőségük további gyermek vállalására.

[24] A többletrezsiköltség iránti igényt összecszerűségében is eltúlzottnak tartotta. Hangsúlyozta, hogy az óvodában, illetve a kórházban tartózkodás időtartamára rezsiköltség növekedés nem számolható el.

[25] Állította, hogy a IV.r. felperes nem vagyoni kárigénye nem áll okozati összefüggésben a perbeli kérelettel. A nagyszülő csak eseti jelleggel vesz részt I.r. felperes ápolásában, így erre hivatkozással nem volt indokolt a háziorvosi praxis értékesítése.

[26] Az alperesi beavatkozó a kereset elutasítását kérte, nyilatkozataiban csatlakozott az alpereshez.

[27] A Győri Törvényszék - a fellebbezéssel támadott részítéletében - kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I.r. felperesnek 12.000.000 forintot, a II.r. felperesnek 6.000.000 forintot, a III.r. felperesnek 8.000.000 forintot és ezen összegek után 2012. október 9. napjától a kifizetés napjáig az adott félre a félév első napján érvényes jegybanki alapkamatnak megfelelő mértékű késedelmi kamatot.

[28] A bíróság ezt meghaladóan az I. és III.r. felperesek nem vagyoni kártérítésre vonatkozó kereseti kérelmét elutasította.

[29] A bíróság a II. és III.r. felperesek megnövekedett rezsiköltségre vonatkozó, illetve IV.r. felperes háziorvosi praxisával kapcsolatos kártérítési igényét elutasította.

[30] A törvényszék leszögezte, hogy a Győri Törvényszék - a Győri Ítéltábla Pf.III.20.065/2021/6. számú döntésével jogerőre emelkedett - P.20.102/2018/86. számú közbenső ítéletében megállapította, hogy az alperes felelősséggel tartozik mindazon károkért, amely a felpereseket abból érte, hogy az I.r. felperes gyógyulási esélyét az alperesi ellátás csökkentette azzal, hogy az alperes az I.r. felperes hasi műtétjét késedelmesen, 2012. október 8. napján hajnali 3 óra után rendelte el.

[31] Az elsőfokú bíróság hangsúlyozta, hogy a jogerős közbenső ítélet – az indokolással összhangban megszüvegezett rendelkező részből következően - az alperesnek az I.r. felperes gyógyulási esélyének csökkentéséért való felelősségét állapította meg. A rendelkező részben a fentiek szerint megállapított jogalap anyagi jogerő hatása a per további szakaszában az eljáró bíróságokat köti.

[32] Ebből következően eljárásjogi akadály (is) volt annak, hogy a felperesek hivatkozását az I.r. felperes egészségkárosodásáért való felelősségre vonatkozóan az elsőfokú bíróság a jogalap körében vizsgálja.

[33] Az elsőfokú bíróság kiemelte, hogy a jogerős közbenső ítélet nem állapította meg a felperesek valamennyi kártérítési igénye jogalapjának fennállását. Azon kártérítési igényeket, amelyek nem tartoznak az alperesi kártérítési felelősség jogerős közbenső ítéletben megállapított körébe – a közbenső ítélet meghozatalára tekintet nélkül – az eljárás során a továbbiakban a bíróságnak el kell utasítania.

[34] Az I-II-III.r. felpereseket ért vagyoni és nem vagyoni károk összegét az elsőfokú bíróság a 2013. évi CLXXVII. tv. 54. §-a értelmében alkalmazandó, korábban hatályos a Polgári törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. tv. (rPtk.) 355. § (1) bekezdése, illetve a 360. § (1) bekezdés alapulvételével állapította meg.

[35] A gyógyulási eséllyel összefüggően az elsőfokú bíróság kifejtette, hogy az I.r. felperesnél elvégzett bélcsavarodást megszüntető műtétet, majd a további, az elhalt bélszakaszokat eltávolító műtétet az alperes az elvárható gondosságnak megfelelően végezte el.

[36] Az alperes kártérítési felelősséget megalapozó mulasztása abban állt, hogy - az elvárható gondosság elvét sértve - a 2012. október 8. napján hajnali 3 órakor az I.r. felperest nem a műtėti indikációról dönteni jogosult szakorvos vizsgálta meg, így nem volt lehetőség már ezen korábbi időpontban mérlegelni a műtét elrendelését.

[37] A törvényszék utalt arra, hogy az alperes kártérítési felelőssége nem lett volna megállapítható, ha időben (2012. október 8-án 3 órakor) rendeli el a műtétet, illetve akkor sem, ha az időben elrendelt műtétet követően – de nem műtėti hibából eredően – az I.r.

felperes egészségkárosodást szenved. Ugyanakkor a beszerzett szakvéleményekből nem állapítható meg, hogy az I.r. felperes bélelhalása a hasi műtétek késedelme hiányában is bekövetkezett volna, illetve ugyanakkora terjedelemben következett volna be, mint az alperes mulasztása esetén.

[38] Az elsőfokú bíróság kifejtette, hogy a bírósági gyakorlat méltányos és jogilag megfelelő megoldást keres arra a – jelen esetben is megvalósuló – tényállásra, amelyben az egészségügyi szolgáltató felróható magatartása (azaz a nem elvárható gondosság mellett végzett ellátás) mint ok, és az egészségromlás, mint okozat között nem állapítható meg okozati összefüggés, de az nem is zárható ki.

[39] A joggyakorlat által a fenti helyzetben alkalmazott egyik jogi megoldás szerint ezt nem az okozatosság, hanem a felróhatóság körében kell értékelni. Amennyiben tehát a károsultnak - az alperes felróható magatartása hiányában - reális esélye lehetett volna akár a teljes gyógyulásra is, úgy az alperes teljes kártérítési felelőssége fennáll a károsult maradandó egészségkárosodásával összefüggésben a felpereseknél bekövetkezett károkért.

[40] A törvényszék rámutatott, hogy a bíróság ezzel – valójában - az egészségügyi szolgáltató felelősségének terjedelmét növeli, és kiterjeszti a károk azon körére is, amelyekre nézve nem állapítható meg az egészségügyi szolgáltató részéről a tőle elvárható gondosság megsértése (Kúria Pfv.III.20.597/2018/6., Pfv. III.20.883/2019/7. Pfv.III.22.375/2016/6.).

[41] Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint ezen megoldás szigorú alkalmazása nem indokolt.

[42] Az alperes terhére ugyanis - a jogerős közbenső ítéletben írtak szerint - egy konkrét ellátás(műtét) késedelmes elvégzése állapítható meg, az azonban nem, hogy az I.r. felperes egészségromlása kétséget kizáróan ezen késedelem következtében állt elő. Nem merült fel adat arra vonatkozóan sem, hogy milyen volt az I.r. felperes 2012. október 8. napján hajnali 3 óra előtti állapota, és nem határozható meg az sem, hogy egy időben elvégzett műtéttel elkerülhető, vagy csökkenthető lett volna az I.r. felperes egészségkárosodása.

[43] Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a kártérítés összegének meghatározása során – egyéb értékelhető károsodás hiányában – a ténylegesen bekövetkezett egészségromlást kell figyelembe venni, de méltányos döntés csak úgy hozható, ha a bíróság ezen állapot bekövetkeztében közreható valamennyi körülményt figyelembe veszi: azaz az alperesi ellátás késedelme mellett az I.r. felperes késedelem előtti egészségi állapotát is.

[44] A kártérítés összegének méltányos meghatározása tehát - a fentiekben kifejtettek szerint - csak kármegosztással történhet, amelynek során nem hagyható figyelmen kívül, hogy az I.r. felperes egészségi állapotának esetleges sorsszerű megváltozásáért (azaz I.r. felperes milyen egészségi állapotba került volna az időben elvégzett műtétet követően) az alperes kártérítési felelőssége nem állapítható meg.

[45] A jelen eljárásban az alperesnek I.r. felperes maradandó egészségkárosodásával összefüggésben a felpereseket ért kárért fennálló teljes kártérítési felelősségét megállapító (közbenső) ítéleti rendelkezés nem született, az alperes felelősségének a terjedelme a jogerős közbenső ítéletet követően pedig már nem vizsgálható (Kúria Pfv.III.20.932/2012/3. sorszámú közbenső ítélet).

[46] Ennek megfelelően az I-III.r. felperesek nem vagyoni kártérítési igényének összegét a közbenső ítéletben körülírt gyógyulási esély-csökkenés határozza meg. Így a nem vagyoni kártérítés összegét arányos, de a maradandó egészségkárosodás számbavételénél alacsonyabb mértékben kell meghatározni (BDT 2017.3649., Debreceni Ítéltábla Pf.II.20.543/2018/7. sorszámú ítélete, Szegedi Ítéltábla Pf. I.20.426/2016/4. sorszámú részítélete, BDT 2019.4076., Pécsi Ítéltábla Pf. I.20.310/2009/5. sorszámú ítélete).

[47] A gyógyulási esély elvesztésének - a nem vagyoni kár megtérítése körében való, a fentiek szerinti - értékelését követően az elsőfokú bíróság kifejtette, hogy a nem vagyoni kártérítés a károsult és a hozzátartozó életének, egészségi állapotának a káresemény következtében előálló tartós vagy súlyos elnehezülését, a társadalmi életben való részvételének a káresemény következtében való megnehezülését/ellehetetlenülését hivatott kompenzálni.

[48] Az elsőfokú bíróság értékelte, hogy a közjegyzői nemperes eljárásban beszerzett orvosszakértői és pszichológus szakértői vélemény, valamint II.r., III.r és IV.r. felperesek személyes előadása, illetve a perben meghallgatott tanúk vallomása kellő mértékben alátámasztotta, hogy az I.r. felperes alperes általi ellátása során bekövetkezett egészségkárosodása mind az I.r. felperes, mind pedig a családja életét jelentős mértékben és súlyosan hátrányosan megváltoztatta.

[49] Az I.r. felperes fejlődése a szokásostól jelentősen eltér, élete az anyagszere alapfunkciók biztosításának szigorú szabályai között zajlik. Az I.r. felperes napirendje, étkezési szabályai, a fokozott fertőzésveszély miatti további kötöttségek mindvégig megkülönböztetik és elzárják őt a hasonló korú gyermekek szokásos tevékenységeitől. Mindez az I.r. felperesnél a testi alulfejlettség, az elviselt fizikai fájdalmak és életvitelbeli nehézségek mellett még szociális és pszichés problémákat is okoz.

[50] Az elsőfokú bíróság mérlegelte, hogy a gyermekük átlagostól eltérő élethelyzete és jövőbeli kilátásai a II.r., III.r. felperesek életét is megváltoztatta, és életvezetésüket ahhoz kellett igazítani, hogy az I.r. felperes gondozási, ápolási, nevelési igényeinek megfelelőjenek. A munkabeosztásukat, a napirendjüket ennek kellett alárendelniük.

[51] Az I.r. felperes nevelésével, gondozásával járó többletfeladatok a szülők saját magukra, egymásra, a munkájukra, kikapcsolódásukra fordítható idejét, anyagi és pszichés erőforrásait, vonja el.

[52] A bíróság a nemvagyoni kártérítés összegét arra tekintettel határozta meg, hogy a felperesek életét mennyiben változtatta meg az, hogy az I.r. felperes gyógyulási esélye a jogerős közbenső ítélet által meghatározott körben csökkent.

[53] Az elsőfokú bíróság kitért arra, hogy a nem vagyoni kár meghatározása során azon körülmények, amelyekkel kapcsolatosan a II.r., III.r. felperesek külön kártérítési igényt is előterjesztettek (pl. III.r. felperes jövedelem vesztesége) korlátozottan vehetők figyelembe.

[54] Az I.r., és III.r. felpereseknek járó nemvagyoni kártérítés összegének meghatározása során az elsőfokú bíróság mérlegelte azt is, hogy a káresemény az I.r. felperes életében okozta a legsúlyosabb hátrányt, a III.r. felperes életét pedig a II.r. felperesénél nagyobb mértékben nehezítette el.

[55] Mindezek alapján a bíróság az I.r. felperesnek 12.000.000 Ft, a II.r. felperesnek 6.000.000 Ft, a III.r. felperesnek pedig 8.000.000 Ft összegű nemvagyoni kártérítés megállapítását ítélte indokoltnak.

[56] A bíróság a kártérítés összegét a káresemény bekövetkeztekori értékviszonyok alapján állapította meg, és ehhez kapcsolódóan döntött az alperes kamatfizetési kötelezettségéről is.

[57] A II.r., III.r. felperesek a megnövekedett rezsiköltség (villany-, gáz-, vízfogyasztás) iránti kereseti kérelmüket arra alapították, hogy az I.r. felperes és az ápolását végző személy (többnyire a III.r. felperes) szinte folyamatosan az otthonukban kényszerülnek tartózkodni.

[58] A kárigényüket általános kártérítésként terjesztették elő.

[59] A bizonyítási teherről történő tájékoztatást követően a II.r., III.r. felperesek – részlegesen -csatolták a káresemény előtti és utáni időszakra vonatkozó víz- és villanyfogyasztásuk számláit, adatait, valamint az I.r. felperes kórházi tartózkodásának időtartamát igazoló dokumentumot.

[60] Az elsőfokú bíróság azonban a fenti bizonyítékokat nem ítélte elegendőnek az általános kártérítés összegének mérlegeléséhez.

[61] Leszögezte a bíróság, hogy annak megállapítására csak akkor van lehetőség, ha a kár bekövetkezte igazolt, a mértéke azonban annak ellenére nem határozható meg, hogy a bizonyító fél a rendelkezésére álló valamennyi bizonyítási lehetőséget kimerítette.

[62] A jelen esetben azonban a megnövekedett rezsiköltség tételesen igazolható lett volna, ahogyan az is, hogy az I.r. felperes ténylegesen mennyi időt töltött a nagycenki ingatlanban. Ennek igazolására azonban - a felperesek bizonyítási indítványa hiányában - nem kerülhetett sor.

[63] Ebből következően nem határozható meg még mérlegelés útján sem, hogy a rezsiköltségből mekkora rész keletkezhetett I.r. felperes gyógyulási esélyének csökkenése miatt.

[64] Mindezek alapján az elsőfokú bíróság a megnövekedett rezsiköltségre vonatkozó kártérítési igényt – bizonyítatlanság miatt – elutasította.

[65] A IV.r. felperes a kárigényét a rPtk. 339. § (1) bekezdése és 355. § (1) bekezdése alapján arra hivatkozva terjesztette elő, hogy 2015. június 16-án azért volt kénytelen – áron alul - értékesíteni a háziorvosi praxisát, mivel az I.r. felperes ápolásához szükséges segítségnyújtás miatt nem tudta azt ellátni.

[66] Az elsőfokú bíróság ismételten utalt arra, hogy azon kártérítési igényeket, amelyek nem tartoznak az alperesi kártérítési felelősség jogerős közbenső ítéletben megállapított körébe, a bíróságnak el kell utasítania.

[67] Attól függetlenül tehát, hogy a jogerős közbenső ítélet az alperes felelősségét megállapította a rendelkező részben körülírt károk vonatkozásában, a felperesek által előterjesztett kárigények tekintetében külön-külön kell vizsgálni azt, hogy a hivatkozott kártétel a jogerős közbenső ítéletben az alperesnek felrótt magatartással okozati összefüggésben keletkezett-e.

[68] Az elsőfokú bíróság abból indult ki, hogy az I.r. felperes ápolását elsősorban a III.r. felperes látta/látja el, aki – a munkavállalást mellőzve – a napjait gyermeke gondozásának szenteli.

[69] A peradatok alapján azonban nem vonható le az a következtetés, hogy az I.r. felperes ápolási-gondozási feladatai - a III.r. felperesen túl - a IV.r. felperes számára is olyan megterhelést jelentettek, amelyek rendszeresen a háziorvosi feladatai mellőzésére kényszerítették őt.

[70] A IV.r. felperes praxisjogának értékesítése sem az alperes mulasztásával, sem az I.r. felperes egészségkárosodásával még közvetett oksági kapcsolatban sem áll.

[71] Erre tekintettel a törvényszék a IV.r. felperes kártérítési igényét - az okozati összefüggés hiánya miatt - elutasította.

[72] A felperesek a fellebbezésükben a részítélet megváltoztatását kérték akként, hogy a bíróság kötelezze az alperest az I.r. felperesnek 20.000.000 Ft, II.r., III.r. felpereseknek pedig 10.000.000-10.000.000 Ft, valamint ezen összegek 2012. október 9-től a kifizetés napjáig az adott félre a fél év első napján érvényes jegybanki alapkamatnak megfelelő mértékű késedelmi kamatának megfizetésére.

[73] Kötelezze továbbá az alperest, hogy fizessen meg egyetemlegesen a II.r., III.r. felpereseknek megnövekedett rezsiköltség címén 2.140.000 Ft-ot (2012.10.09-2021.10.31.), valamint ezen összeg után a fenti mértékű kamatot.

[74] Kötelezze az alperest a jövőre nézve megnövekedett rezsiköltség címén havi 20.000 Ft járadék II.r., III.r. felperes részére való egyetemleges megfizetésére, továbbá a IV.r. felperes javára a praxisjogra tekintettel 3.000.000 Ft, valamint ezen összeg után 2015. július 31-től kifizetés napjáig az adott félévre a félév első napján érvényes jegybanki alapkamatnak megfelelő mértékű késedelmi kamat megfizetésére.

[75] A vagyoni károk tekintetében kérték a részítélet Pp. 252. § (3) bekezdése alapján történő hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítását.

[76] A fellebbezésük indokolásában kifejtették, hogy a részítélet nem vagyoni kártérítésre vonatkozó rendelkezései – különös tekintettel [39] bekezdésben írtakra - jogellenesek. A jogerős közbenső ítélet helyes értelmezése szerint ugyanis a gyógyulási esély elvétele miatt a felpereseket megillető kártérítés összege megegyezik azzal az összeggel, ami akkor illetné meg őket, ha az I.r. felperes maradandó egészségkárosodását kifejezetten az alperes okozta volna.

[77] Ezzel szemben a jogerős közbenső ítélet alapján az alperes teljes kártérítési felelőssége fennáll a gyógyulási esély elvesztése esetén is az I.r. felperes maradandó egészségkárosodásával összefüggésben a felpereseknél bekövetkezett károkért.

[78] A felperesek leszögezték, hogy minden, a jogerős közbenső ítélettől eltérő értelmezés arra vezetne, hogy a gyógyulási esély csökkenése/elvesztése - a jogerős közbenső ítélet ellenére - nem a felróhatóság, hanem az okozatosság körében kerülne értékelésre.

[79] A felperesek rámutattak, hogy az elsőfokú bíróság a saját korábbi közbenső ítéletének ellentmondva a részítélet [37]-[38] bekezdéseiben rögzítette, hogy álláspontja szerint nem indokolt jelen perben ezen megoldás (azaz a gyógyulási esély elvétele nem az okozatosság, hanem a felróhatóság körében való értékelése) szigorú alkalmazása. Az elsőfokú bíróság közbenső ítélete indokolásának [47] bekezdésében ugyanis maga állapítja meg, hogy „a gyógyulási esély elvesztése a felróhatóság körében vizsgálandó.”

[80] Mindezek alapján téves és jogellenes a részítélet [40] bekezdése szerinti azon értelmezés, hogy a nemvagyoni kártérítés összegét arányos, de a maradandó egészségkárosodás számbavételénél alacsonyabb mértékben kell meghatározni.

[81] A felperesek állították, hogy a bizonyítási eljárás adatainak okszerű mérlegelése és az okozati összefüggés - álláspontjuk szerinti - jogszerű értékelése esetén, az elsőfokú bíróság által nagyobb részt helyesen mérlegelt szempontok figyelembevétele mellett a nemvagyoni kártérítési igényeik az általuk kért mértékben megalapozottak.

[82] Az elsőfokú bíróság mérlegelése ([43] bekezdés) abból a szempontból is vitatható, mely szerint a II. r. felperes nem jogosult a III. r. felperessel azonos mértékű nemvagyoni kártérítésre. Az elsőfokú bíróság nem értékelte azt a fokozott aggodalmat, pszichés megterhelést, ami a II. r. felperesre hárul amiatt, hogy a távoli munkahelye nem teszi lehetővé, hogy a III.r. felperesnek segítséget nyújtson, amikor az I. r. felperes gondozása szempontjából szükség van rá.

[83] A II., III. r. felperések szerint a Pp. 206. § (1) és (3) bekezdésének sérelmével értékelte a bizonyítékokat az elsőfokú bíróság akként, hogy azok az általános kártérítés összegének mérlegeléséhez nem elegendők.

[84] A felperések ugyanis a betegséget megelőző 2010-2011-2012 évekből, valamint a betegség bekövetkezte utáni évekből is terjesztettek elő rezsifogyasztási adatokat, amelyekből egyértelműen megállapítható, hogy a rezsiköltség emelkedett.

[85] Igazolták a kórházban tartózkodás időtartamát, amely alátámasztja, hogy az elmúlt tíz évben az I.r. felperes többnyire az otthonában tartózkodott.

[86] A mérlegeléshez elegendő információt szolgáltatott a meghallgatott tanúk, különösen tanú1 és egyéb érdekelt³ vallomása is, amely alátámasztotta a rezsiköltségek emelkedését a tanúk családjának költségeihez viszonyítva is.

[87] A II.r.-III.r. felperések hangsúlyozták, hogy a bíróság mérlegeléséhez szükségtelen a károkozás óta eltelt tíz éves időszak valamennyi villany- és vízfogyasztási számlájának csatolása, ugyanis ennek birtokában is számszakilag bizonyíthatatlan, hogy mennyi lett volna felperések villany- és vízfogyasztása az alperesi károkozó magatartás hiányában, azaz mekkora lenne a megtérítendő rezsitöbblet mértéke.

[88] A fenti szempontok alapján az elsőfokú bíróság - okszerű mérlegelés esetén - megállapíthatta volna a többletrezsiköltség mértékét. Ennek elmaradása miatt pedig az elsőfokú ítélet sérti a Pp. 206. § (1) és (3) bekezdését, valamint a Ptk. 355. § (1), (4) bekezdését.

[89] A II. és III. r. felperések másodlagosan indítványozták e körben a részítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítását, tekintettel az általuk 2022. április 22. napján szolgáltatott adatokra is.

[90] A IV. r. felperes a fellebbezésében kiemelte, hogy a III. r. felperes az I. r. felperes gondozásban folyamatos segítségre szorul, a II. r. felperes azonban a munkáját a hét felében helységlén végzi, ezért III.r. felperes elsősorban a IV. r. felperes támogatására számíthat.

[91] Hivatkozott tanú² tanúvallomására, aki megerősítette, hogy közel két és fél év alatt az összes körülmény együttes mérlegelésével döntött akként, hogy unokája

gondozásában akkor tud megfelelő segítséget nyújtani, ha praxisát értékesíti. Ebből következően a praxisjogának értékesítése közvetlen oksági kapcsolatban áll az alperes károkozó magatartásával.

[92] A IV. r. felperes arra is hivatkozott, hogy a kárát a tényleges vételár és a praxis későbbi értékesítése során a vevő által igényelhető támogatás különbözetében határozta meg, mivel a támogatás mértéke a praxisjog értékét is megállapíthatóvá teszi.

[93] Fenntartotta az igazságügyi szakértő kirendelésére vonatkozó bizonyítási indítványát a praxisjog értékének megállapítására. Ennek indokoltsága esetén indítványozta a részítélet e körben történő hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróság új tárgyalásra, új határozat hozatalára utasítását.

[94] Az alperes a fellebbezésében a részítélet megváltoztatását és a marasztalása összegének leszállítását kérte az I.r. felperes vonatkozásában 6.000.000 Ft-ra, a II.r. felperest érintően 3.000.000 Ft-ra, a III.r. felperes tekintetében pedig 4.000.000 Ft-ra.

[95] A fentiek hiányában az alperes kamatfizetési kötelezettsége mellőzését indítványozta.

[96] Kérte a felperesek perköltségben marasztalását.

[97] A részítélet indokolását azzal kérte kiegészíteni, hogy a felperesek javára vagyoni kártérítés amiatt sem állapítható meg, hogy az elveszett gyógyulási esély mértékét a jogerős közbenső ítélet nem határozza meg, ezért a vagyoni kár alperes által viselendő hányada sem számítható ki. Emiatt vagyoni kártérítést a felperesek számára jogszerűen nem lehet megítélni

[98] Hivatkozott a BDT 2017.3649. számú jogesetre, mely szerint a „vagyoni kárigények tekintetében az életben maradási vagy gyógyulási esély csökkenése képezheti a kártérítés jogalapját, ezért a halál vagy a tényleges egészségromlás a vagyoni kártérítési igények szempontjából figyelmen kívül marad”.

[99] A nem vagyoni kártérítés összege csökkentésére irányuló fellebbezési kérelme alátámasztásaként a Fővárosi Ítéltábla Pf.21.079/2019/8. számú ítéletére hivatkozott, amelyben hasonló tényállás mellett a károsult gyermek részére a bíróság 8.000.000 Ft.-, míg a szülők részére 4.000.000.- Ft, illetve 3.000.000.- Ft nem vagyoni kártérítést állapított meg.

[100] Azzal érvelt, hogy az I.r.-II.r.-III.r. felperesek részére megítélt nem vagyoni kártérítési összegek nem a káreseménykori, hanem a jelenlegi értékviszonyoknak feleltethetők meg.

[101] A kártérítés összecszerűségének mérlegelése során csökkentő tényezőként kérte értékelni azt, hogy a felperesek az elévülési idő utolsó napjaiban jelentették be a kártérítési igényüket.

[102] Az alperes kifejtette, hogy a jogerős közbenső ítéletben a bíróság azt a mulasztást róta a terhére, hogy 2012. október 8-án hajnali 3 órakor nem szakorvos, hanem – a műtét indikációjának megítéléséhez megfelelő szaktudással még nem rendelkező - rezidens orvos vizsgálta a gyermeket.

[103] Az alperes értékelni kérte azonban azt, hogy nem igazolható, hogy hajnali 3 órakor a gyermeknél valóban azonnali műtéti indikáció állt fenn. A szakvélemény szerint egy néhány órával korábban elvégzett műtét magában hordozhatta volna az enyhébb fokú károsodás esélyét, azonban nem zárható ki az sem, hogy egy jóval korábban elvégzett műtét is ugyanilyen súlyos következménnyel járt volna. Orvosszakértői eszközökkel tehát nem állapítható meg, hogy az I.r. felperes egészségromlása a késedelem következtében állt-e elő.

[104] Az alperes kifogásolta az ítélet [43] bekezdésében tett azon megállapítást, miszerint az I.r. felperest szigorú napirendje elzárja őt a hasonló korú gyermekek szokásos tevékenységétől.

[105] Az I.r. felperes ugyanis iskolásba jár, és futballozik, tehát - legalább - részben a hasonló korú gyermekek életét éli.

[106] Az alperes kitért arra, hogy a nem vagyoni kártérítés körében figyelembe vehető körülményeket szűken kell értelmezni, mivel a felperesek minden anyagilag konkrétan mérhető költségnövekedés vonatkozásában egyéb jogcímenek terjesztettek elő igényeket.

[107] A felperesek - a fellebbezési ellenkérelmükben - az ítélet felperesi fellebbezés szerinti megváltoztatását kérték, ennek hiányában pedig az elsőfokú ítélet helybenhagyását a fellebbezésükben előadott érvekre hivatkozással.

[108] Az alperes - a fellebbezési ellenkérelmében - a részítéletet a fellebbezésében foglaltak szerint kérte megváltoztatni.

[109] Vitatta, hogy a gyógyulási esély elvétele miatt a felpereseket megillető kártérítés összege megegyezik azzal az összeggel, ami akkor illetné meg őket, ha az I. r. felperes maradandó egészségkárosodását kifejezetten az alperes okozta volna. Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság a részítéletében ([40] bekezdés), hogy a nem vagyoni kártérítés összegét arányos, de a maradandó egészségkárosodás számbavételénél alacsonyabb mértékben kell meghatározni.

[110] Az alperes álláspontja szerint a bíróságnak - a méltányos mérlegelés körében - figyelembe kell vennie, hogy a perbeli állapot bekövetkeztében nem csak az ellátás késedelme játszott szerepet, hanem az I. r. felperes késedelem előtti egészségi állapota is, az I. r. felperes egészségügyi státuszának esetleges sorsszerű megváltozásáért az alperes kártérítési

felelőssége nem állapítható meg A kártérítés összegének méltányos meghatározása - a fentiek alapján - csak kármegosztással történhet.

[111] Vitatta az alperes a II. r. felperesnek járó nemvagyoni kártérítés emelésének indokaként felhozottakat. A perben nem bizonyított, hogy a II. r. felperesre az otthonától távoli munkavégzésből eredő körülmények fokozott pszichés megterhelést rónának.

[112] A rezsiköltség körében utalt arra, hogy a felperesek az elsőfokú eljárásban nem munkálták ki, és nem igazolták tételesen, hogy milyen időszakra nézve, mennyivel növekedett a rezsiköltségük a káreseményhez kapcsolódóan. Nem elvárható a bíróságtól, hogy mérlegeléssel döntsön objektív kártételekről.

[113] Az alperes kiemelte, hogy nem bizonyított a perben, hogy a IV. r. felperes állandó jelleggel, folyamatosan segítséget nyújtott az I. r. felperes gondozásában.

[114] Az I.r. felperes állapotában a megbetegedést követő kettő, két és fél éven belül sem következett be hirtelen állapotváltozás, így nemcsak a praxis értékesítésére vonatkozó döntés, hanem annak időpontja is független volt a perbeli káreseménytől, és a IV. r. felperes saját mérlegelésén múlt. Ezért az nem állt okozati összefüggésben az alperes magatartásával.

[115] Kitért az alperes arra, hogy a részítélet hatályon kívül helyezése indokolatlan.

[116] A felpereseknek elegendő idő állt rendelkezésükre, hogy bizonyítékot szolgáltassanak a megnövekedett rezsitöbbletköltség igényük alátámasztására, ennek azonban felhívás ellenére nem tettek eleget.

[117] Az I.r. és IV.r. felperesek, valamint az alperes fellebbezése alaptalan, a II.r.-III.r. felperesek fellebbezése részben megalapozott.

[118] Az ítéltábla a részítéletet - a fellebbezési kérelmek és ellenkérelmek korlátai között felülvizsgálva (Pp.370.§. (1) bekezdés) – megállapította, hogy az elsőfokú bíróság az elbírált kereseti kérelmeket érintően a bizonyítási eljárást a szükséges körben lefolytatta, és a megalapozott tényállásból helytálló jogi következtetést levonva határozta meg az I.r.,II.r. és III.r. felpereseknek járó nem vagyoni kártérítés összegét, és helytálló döntéssel utasította el a IV.r. felperes kereseti kérelmét. Tévedett azonban a megnövekedett rezsiköltség címén előterjesztett kárigény elutasítását érintően.

[119] A jogerős közbenső ítélet anyagi jogerejének kereteit érintően az ítéltábla rámutat, hogy a törvényszék a közbenső ítélete rendelkező részében az I.r. felperes gyógyulási esélyének csökkentéséből fakadó károkért állapította meg az alperes felelősségét.

[120] Az ítéltábla a közbenső ítéletében kifejtette, hogy a gyógyulási esély csökkentéséből eredő kárért való felelősség az alperes teljes kártérítési felelősségét jelenti, így

a felelősség szűkebb kereteire irányuló elsőfokú közbenső ítéleti indokolást a másodfokú közbenső ítéletében mellőzte.

[121] Ennek folytán a másodfokú közbenső ítélet jogereje az elsőfokú közbenső ítélet rendelkező részének megfogalmazása mellett is - az elsőfokú közbenső ítéleti rendelkező rész és a másodfokú ítéleti indokolás szerves egységéből fakadóan - a másodfokú közbenső ítélet [78] bekezdésében foglaltaknak megfelelően kiterjed valamennyi, az I.r. felperes maradandó egészségkárosodásával okozati összefüggésben a felpereseknél bekövetkezett kárért való alperesi felelősségre, azaz a teljes kártérítési felelősség megállapítására.

[122] Az elsőfokú bíróság a nemvagyoni kárösszezszerűségét a felelősség kereteivel kapcsolatosan általa kifejtett eltérő jogi álláspont alapján mérlegelte, ami – a jogerős közbenső ítélet indokolásában részletezett, és az ítéltábla által a fentiekben hivatkozott indokokra tekintettel - alapot adhatna a törvényszék által megállapított összegek felemelésére.

[123] Az elsőfokú bíróság azonban valamennyi olyan szempontot, körülményt feltárt, a részítélete indokolásában számba vett és értékelt, amely alapján a nemvagyoni kárösszege meghatározandó, ezért a fenti jogelméleti korrekció mellett sem indokolt az elsőfokú bíróság által megállapított nemvagyoni kártérítési összegek megváltoztatása.

[124] A nemvagyoni kártérítés összegének minden esetben a személyiségi jogsértés súlyával, következményeinek súlyosságával kell arányban állnia.

[125] A jelen esetben az I., II., III.r. felperesek javára meghatározott nem vagyoni kártérítés – a teljes kártérítés elve alkalmazásával is - arányos nemcsak a jogsértés súlyával, hanem a törvényszék által maradéktalanul számba vett, és megfelelően értékelt számtalan, súlyos, az élet szinte valamennyi területét érintő hátránnyal, amelyet a felperesek a gyermek betegségével összefüggésben folyamatosan elviseltek, és majdan is el fognak viselniük.

[126] Egyetértett az ítéltábla azzal, hogy a II. és III.r. felperesek által elszenvedett nem vagyoni hátrányok - törvényszék által figyelembe vett - eltérése a javukra megállapított nem vagyoni kártérítés összegének differenciálását teszi indokoltá.

[127] Erre tekintettel az ítéltábla a megfelelően mérlegelt nem vagyoni kártérítési összegek tekintetében a részítélet rendelkezéseit - a kamatfizetési kötelezettségre is kiterjedően - helybenhagyta.

[128] Az alperes által a fellebbezésében hivatkozott, és azonos időszakban bekövetkezett káreseménnyel kapcsolatos eseti döntés még az egységes megítélés követelménye mellett sem irányadó, mivel a felhívott jogeset eltérő tényállás alapján született, és a határozat indokolásából nem olvasható ki a hátrányok azon súlyossága és sokrétűsége, mint amely a jelen ügyben bizonyítást nyert.

[129] Nem alapos az alperes másodlagosan előterjesztett azon fellebbezési érvelése sem, miszerint a megállapított összegek a jelen értékviszonyok mellett alkalmasak a felperesek nem vagyoni kárigényének megfelelő kielégítésére.

[130] Az ítéltábla álláspontja szerint a kártérítés általános szabályától - miszerint a kártérítés a kár bekövetkeztekor nyomban esedékes (rPtk.360.§. (1) bekezdés) - csak indokolt esetben lehet eltérni. Az I.r.-II.r. -III.r. felperesek javára megállapított összegek nem eltúlzottak, nem olyan mértékűek, amelyek csak a jelen értékviszonyok mellett alkalmazhatók.

[131] Az ítéltábla egyetértett - az általános kártérítés alkalmazhatósága és perbeli alkalmazandósága tekintetében - a rezsi többletköltség iránti kereseti kérelmet elutasító rendelkezéssel szemben előterjesztett II.r.-III.r. felperesi fellebbezésben kifejtettekkel.

[132] Az általános kártérítés jogintézménye (rPtk.359.§. (1) bekezdés) akkor alkalmazható, ha a kár bekövetkezte és annak megközelítő mértéke megállapítható, a kár pontos összege azonban minden szükséges és célszerű bizonyítás lefolytatása mellett sem határozható meg.

[133] Az elsőfokú bíróság felhívta a II.r.-III.r. felpereseket a rezsi kiadásaik, valamint a gyermekük kórházban, óvodában, iskolában tartózkodása időtartamának az igazolására. A felperesek bizonyítási kötelezettségévé tette azt is, hogy igazolják a gyermekük megbetegedése hiányában felmerülő rezsikiadásukat.

[134] Ez utóbbi körülmény azonban tényekkel nem támasztható alá, ezen adatok - az elsőfokú bíróság által a fenti körben megkívánt minden további bizonyítás lefolytatását követően is - mindenképpen csak becsülhetők. Így a jelen tényállás mellett a rezsiköltség növekedés mértékének meghatározása szükségképpen mérlegelést, az általános kártérítés szabályainak alkalmazását indokolja.

[135] A perbeli körülmények mellett a rezsiköltség megnövekedését a korábbi időszak 2011-2012-2013 évi villany- és vízfogyasztással kapcsolatos számlái ([18]és [19] bekezdés) egyértelműen igazolják, és következtetni engednek az emelkedés arányára is.

[136] Emellett azonban az ítéltábla mérlegelte a korábbiakban és a későbbiekben bekövetkező áremelkedéseket, valamint a gyermek állapotából és az életkorából fakadóan az otthon-tartózkodása időtartamának változását és az ahhoz igazodó rezsizükségeit.

[137] A fenti szempontok figyelembevételével az ítéltábla mérlegeléssel 50 %-os arányban ítélte megalapozottnak a II.r.-III.r. felperesek rezsiköltség növekedésre alapított igényét, és ennek megfelelően rendelkezett a lejárt összegről, annak középarányos késedelmi kamatáról és marasztalta az alperest a jövőben esedékes járadékösszegekben is.

[138] Az ítéltábla maradéktalanul egyetértett a IV.r. felperes kereseti kérelmét elutasító részítéleti rendelkezéssel.

[139] Az elsőfokú bíróság helytálló indokainak, és az alperes fellebbezési ellenkérelmében kifejtetteknek a megismétlése nélkül az ítéltábla kiemeli, hogy sem a káresemény (I.r. felperesi egészségromlás) és a praxisjog értékesítése közti, még kevésbé az éppen az adott időpontban, az adott összegért való értékesítése közötti jogilag releváns okozati összefüggés ítéleti bizonyossággal nem állapítható meg.

[140] Az elutasító rendelkezés megváltoztatására a IV.r. felperesi fellebbezésben írtak sem adnak alapot.

[141] A fentiekre tekintettel az ítéltábla a részítéletet a II.r.-III.r. felperesek javára fizetendő rezszi többletköltség tekintetében a Pp. 383.§. (2) bekezdése alapján megváltoztatta, egyebekben pedig helybenhagyta.

[142] Az ítéltábla a perköltségről a Pp. 83.§. (2) bekezdése alapján és annak figyelembe vételével döntött, hogy az ellenérdekű felek fellebbezése a nemvagyonni kár körében közel azonos pertárgyértékű, azonban mindegyik eredménytelen lett, így a felek maguk kötelesek viselni az ezzel kapcsolatos költségeiket.

[143] A II.r.-III.r. felperesek rezsiköltséggel kapcsolatos követelése 50 %-ban lett alapos, ezért a pernyertesség-pervesztesség aránya tekintetben is az egyenlő arányú perköltségviselést alapozta meg.

[144] Az I.r.-II.r.-III.r. felperesek személyes költségmentességére, valamint az alperes illetékmentességére tekintettel a felek illeték fizetésére nem kötelesek, a feljegyzett 2.179.200.- forint fellebbezési illetéket a Pp.102.§. (6) bekezdése alapján az állam viseli.

[145] Az eredménytelenül fellebbező IV.r. felperes a Pp.83.§. (1) bekezdése értelmében köteles a 240.000,-Ft fellebbezési illetéket az államnak, és a 32/2003. (VIII.22.) IM r. 3.§. (2) bekezdés a) pont, az (5) és (6) bekezdés alapján megállapított - ÁFA-val növelt - összegű ügyvédi munkadíjat – mint másodfokú perköltséget - az alperes részére megfizetni.

Győr, 2022. szeptember 21.

Dr. Maurer Ádám sk.
sk.

Dr. Sarmon Hedvig sk.

Dr. Mészáros Zsolt

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró